



UNHCR

Агентство ООН у справах біженців



Фінансується в рамках
гуманітарної допомоги
Європейського Союзу



ПЕРЕТИН ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ ЧЕРЕЗ КОНТРОЛЬНІ ПУНКТИ В'ЇЗДУ-ВИЇЗДУ

МОНІТОРИНГОВИЙ ЗВІТ



Грудень 2017 –
січень 2018 року

ЗМІСТ

	ВСТУП	4
1	МЕТОДОЛОГІЯ	5
2	ДЕМОГРАФІЯ РЕСПОНДЕНТІВ	6
3	МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ	7
4	ЧАСТОТА, ТРИВАЛІСТЬ І ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ	8
5	ЧИННИКИ, ЩО ВИКЛИКАЮТЬ ЗАНЕПОКОЄННЯ ПІД ЧАС ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ	11
6	НЕМОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕТИНУ	13
	Додаток. Перетин лінії зіткнення через КПВВ протягом червня 2017- січня 2018 року	14

ВСТУП

Цей звіт є четвертим етапом опитування, проведеного Благодійним фондом «Право на захист» на п'ятьох контрольних пунктах в'їзду-виїзду (КПВВ) на неконтрольовані Урядом України території (НКУУТ), що регулярно здійснювалися з червня 2017 року. Опитування – частина моніторингу порушення прав населення, що постраждало від конфлікту, у рамках проекту «Адвокація, захист та правова допомога внутрішньо переміщеним особам України», що реалізується ПнЗ за підтримки Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН). Мета опитування – вивчити причини та проблеми осіб, які подорожують між НКУУТ і територіями, контрольованими Урядом України (КУУТ), а також умови та ризики, пов'язані з перетином лінії зіткнення через КПВВ. Інформація, зібрана в опитуванні, допомагає виявляти потреби, прогалини й тенденції, а також забезпечити доказову базу для адвокаційної діяльності.

В основу звіту покладено дані, зібрані протягом грудня 2017 – січня 2018 року, у період погіршення погодних умов.



КПВВ «Новотроїцьке»

1 МЕТОДОЛОГІЯ

Цей звіт ґрунтується на опитуванні осіб, які перетинають лінію зіткнення через п'ять КПВВ, що діють у Донецькій (Майорське, Мар'їнка, Гнупове та Новотроїцьке) і Луганській (Станиця Луганська) областях. Варто звернути увагу, що це опитування не відображає ситуації всього населення, котре перетинає контрольні пункти, а показує закономірності й тенденції перетину лінії зіткнення.

Опитування проводилося з 4 грудня 2017 по 31 січня 2018. Дані були зібрані під час щотижневих регулярних візитів до кожного з п'яти зазначених КПВВ (30 візитів у грудні та 39 у січні).

Методика збирання даних була однаковою на всіх КПВВ. Представники БФ «Право на захист» спостерігали, як цивільні стояли в черзі на КПВВ. Опитування проводилося анонімно й на добровільних засадах. Усі опитані особи знали про мету опитування. Опитування проводилося у формі особистих інтерв'ю з людьми віком від 18 років. Монітори підходили до кожної четвертої людини в черзі з проханням пройти опитування. Якщо людина відмовлялася брати участь в опитуванні, монітори опитували наступну четверту людину в черзі.

Монітори підходили до людей, котрі чекали на перетин КПВВ у чергах для пішоходів та автомобілів¹. Участь в опитуванні взяли люди, які подорожували до або з КУУТ.

Монітори на КПВВ не мали доступу за межі черги людей, що подорожували з НКУУТ, на українських блокпостах. Монітори жодного разу не перетнули «нульовий блокпост» до НКУУТ.

Щоб краще зрозуміти тенденції перетину лінії зіткнення, використовувалась інформація державних служб (дані Державної прикордонної служби України).



КПВВ «Майорське»

¹ З огляду на те, що зараз КПВВ «Станиця Луганська» відкритий лише для пішого перетину, всі опитані респонденти на цьому КПВВ були з черги пішоходів. На КПВВ «Майорське» були певні обмеження для доступу до черги автомобілів. Отже, більшість респондентів, яких опитували на цьому конкретному КПВВ, були з черги пішоходів. На решті КПВВ («Гнупове», «Мар'їнка» та «Новотроїцьке») було опитано людей з обох черг.

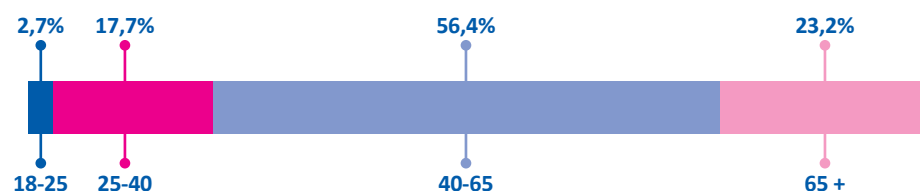
2 ДЕМОГРАФІЯ РЕСПОНДЕНТІВ

Під час звітного періоду монітори БФ «Право на захист» опитали **3242** особи, які перетинали лінію зіткнення. Демографічний профіль респондентів залишається порівняно стабільним за час проведення опитувань.

■ СТАТЬ РЕСПОНДЕНТІВ



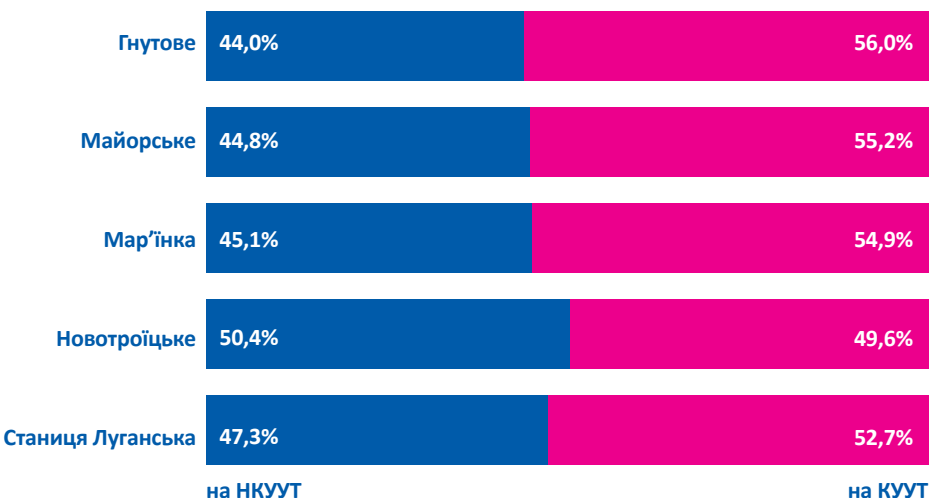
■ ВІК РЕСПОНДЕНТІВ



■ КІЛЬКІСТЬ РЕСПОНДЕНТІВ / ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕТИНІВ²

Гнучове	373	221 000
Майорське	549	385 000
Мар'їнка	930	492 000
Новотроїцьке	796	373 000
Станиця Луганська	594	432 000

■ НАПРЯМОК ПЕРЕТИНУ



Кількість опитаних осіб приблизно пропорційна загальній кількості перетинів на кожному КПВВ.

Більшість респондентів (53,4%) подорожували до КУУТ.

5,8% респондентів подорожували з дітьми, частка осіб з особливими потребами становила 2,8%.

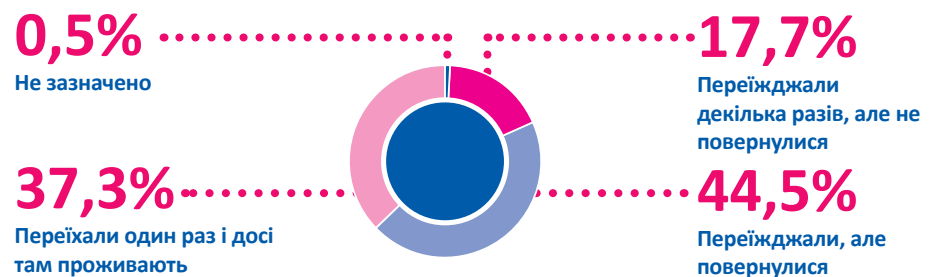
² Статистика Державної прикордонної служби України – <http://dpsu.gov.ua/>

3 МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ

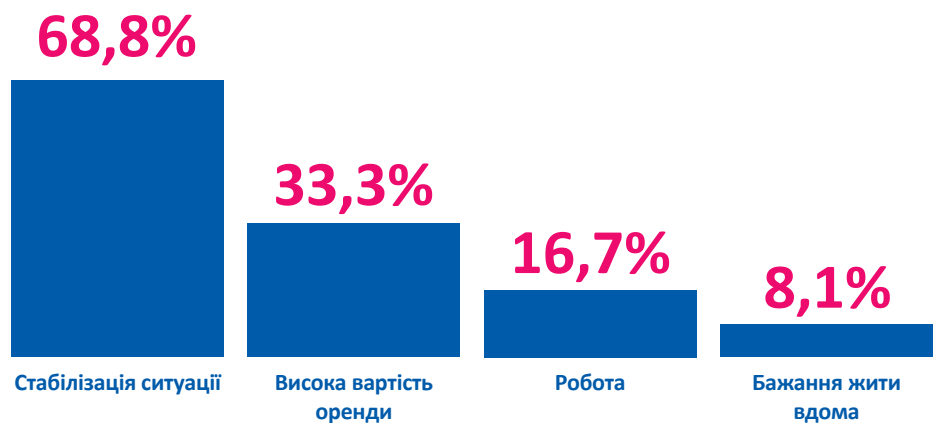
Переважає більшість респондентів (94,7%) зазначили, що до початку конфлікту проживали на НКУУТ. Варто зауважити, що 89,7% з них зазначили, що на час проведення опитування вони постійно проживали на НКУУТ. Згідно з цими показниками, мешканці КУУТ мають набагато менше причин перетинати лінію зіткнення у порівнянні з мешканцями НКУУТ.

12,9% респондентів зазначили, що вони принаймні один раз змінили місце проживання через конфлікт на сході України. Майже половина з них (44,5%) повернулися до свого постійного місця проживання.

■ ПЕРЕМІЩЕННЯ



■ ПРИЧИНИ ПОВЕРНЕННЯ



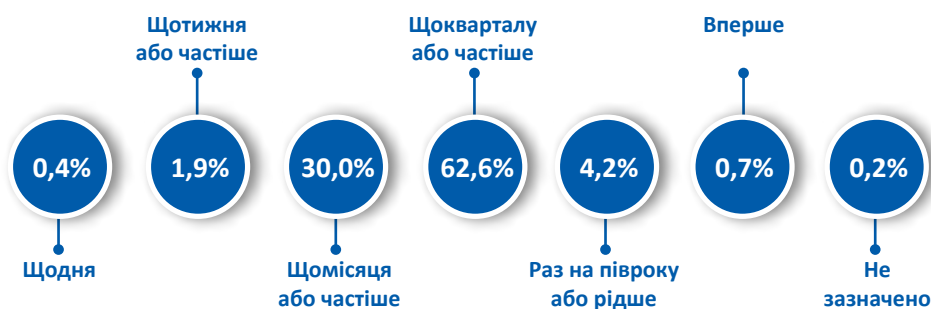
Стабілізація ситуації залишається найпоширенішою причиною повернення респондентів (респонденти могли зазначити кілька причин).

4 ЧАСТОТА, ТРИВАЛІСТЬ І ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ

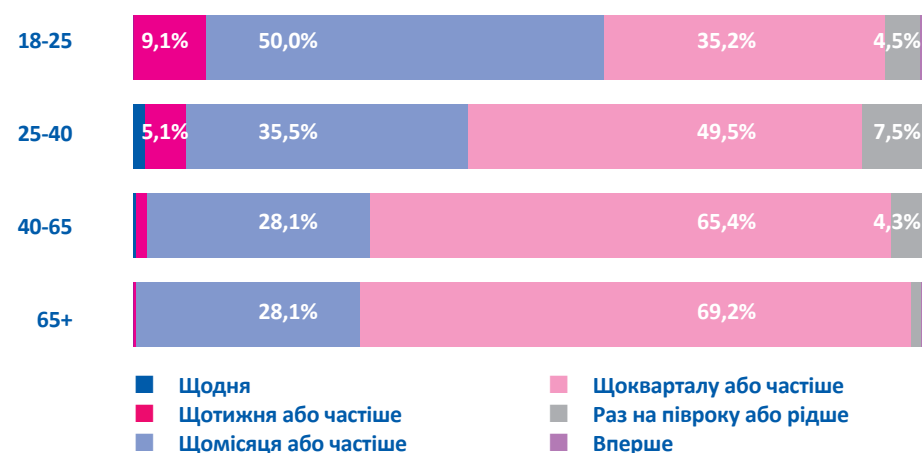
Більшість респондентів (62,6%) перетинають лінію зіткнення раз на квартал або частіше. Зважаючи на розподіл за віком, ця цифра швидше за все пов'язана з вимогами українського законодавства до отримання пенсій та соціальних пільг, такими як перевірка фактичного місця проживання та фізична ідентифікація в «Ощадбанку».

Що стосується часу, витраченого на попередній перетин лінії зіткнення³ (усі лінії контролю українською та де-факто владою на стороні КУУТ і НКУУТ відповідно), то більшість респондентів відповіла, що перетин займає близько 3–4 годин.

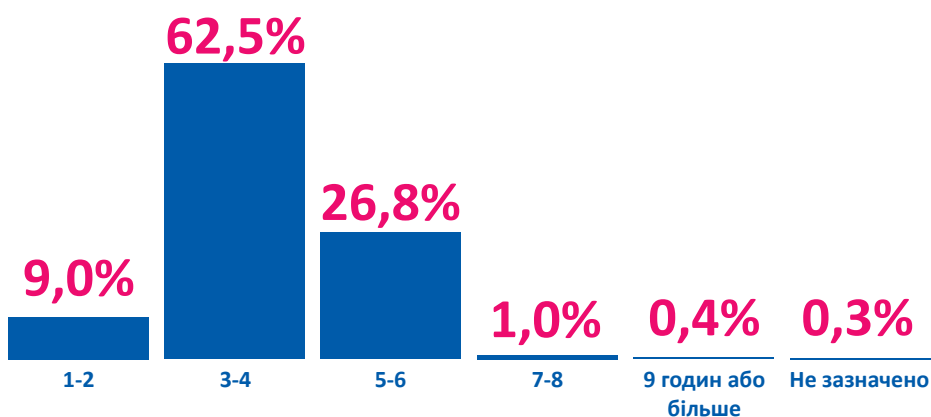
■ ЧАСТОТА ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ



■ ЧАСТОТА ПЕРЕТИНУ ЗА ВІКОМ



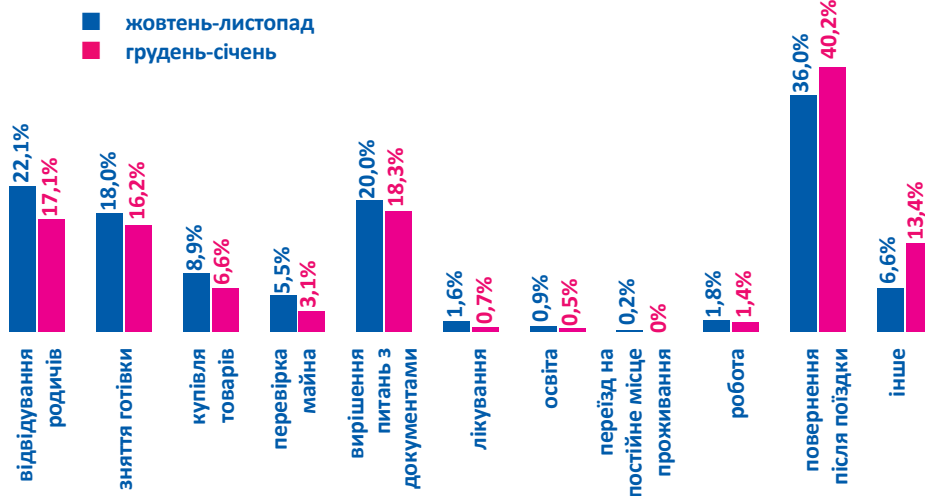
■ ТРИВАЛІСТЬ ПОПЕРЕДНЬОГО ПЕРЕТИНУ



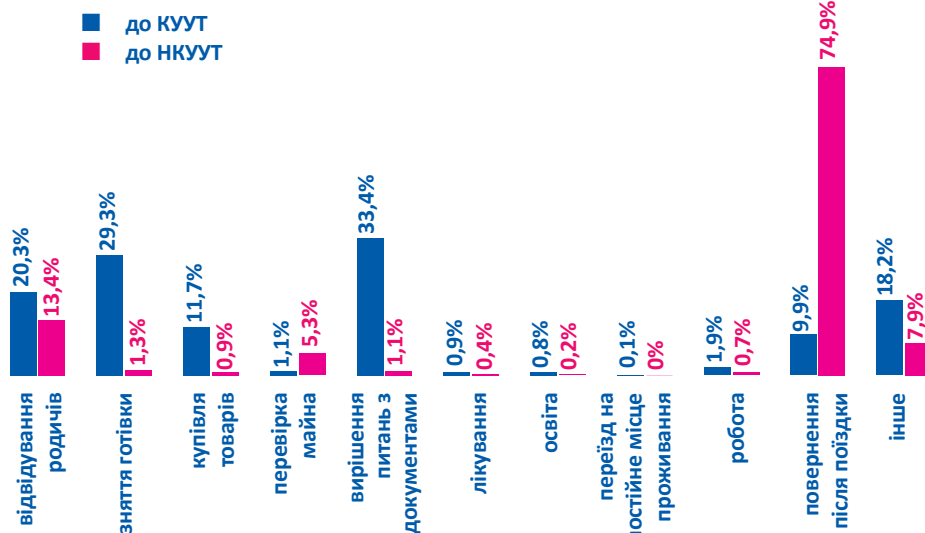
³ Запитання стосується попереднього, а не поточного перетину, оскільки респондентів опитують під час перетину. З цієї причини неможливо вказати час, витрачений на поточний перетин лінії зіткнення. Розподіл контрольних пунктів за тривалістю перетину недоступний. Оскільки дати згаданих перетинів також недоступні, недоречно порівнювати відповіді на це запитання у двох звітних періодах.

Найчастіше зазначена причина з графі «Інше» – це перетин лінії зіткнення з метою дотримання 60-денного терміну перебування поза межами КУУТ задля запобігання тимчасовому припиненню соціальних та/або пенсійних виплат.

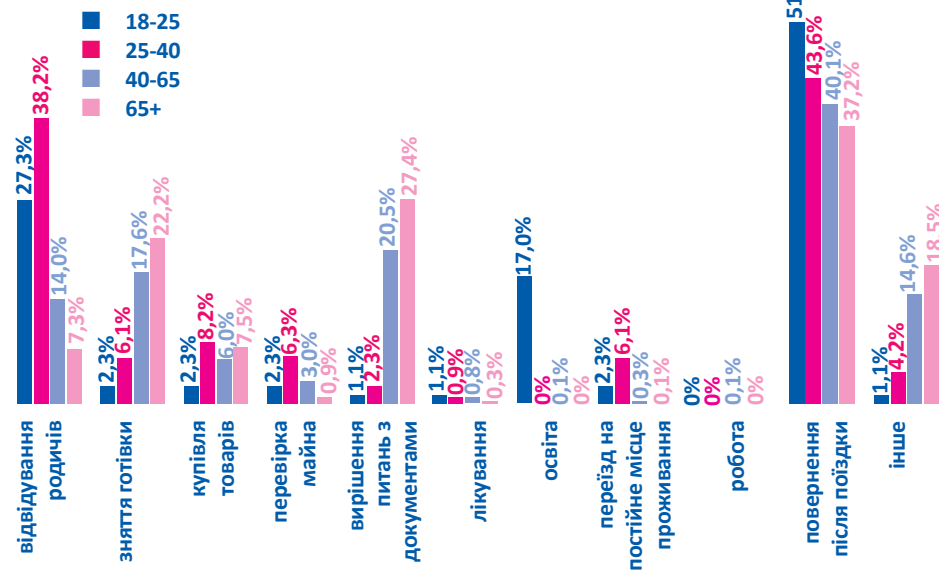
■ ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ⁴



■ ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ ЗА НАПРЯМКОМ⁵



■ ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ ЗА ВІКОМ



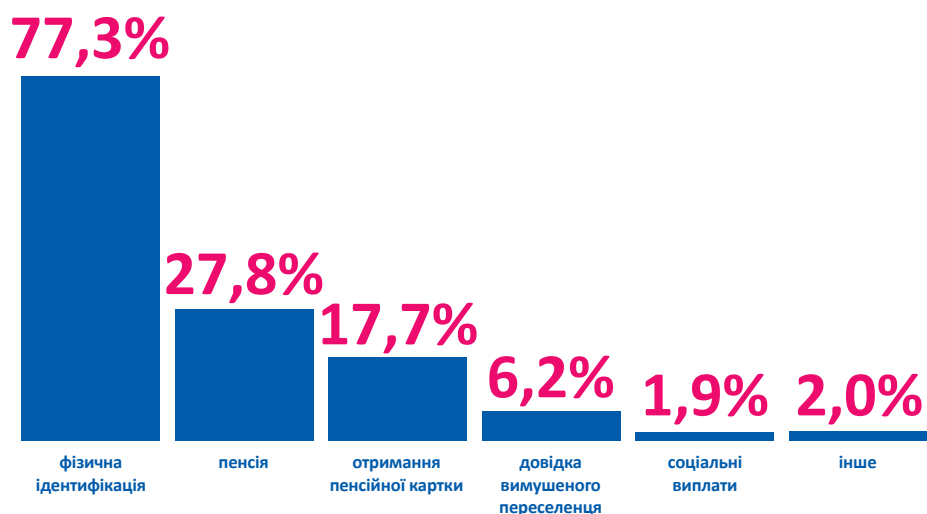
⁴ Респонденти могли вибрати кілька варіантів.

⁵ Відсоток розраховувався відповідно до загальної кількості осіб, які перетинають лінію зіткнення в одному напрямку – на КУУТ чи НКУУТ.

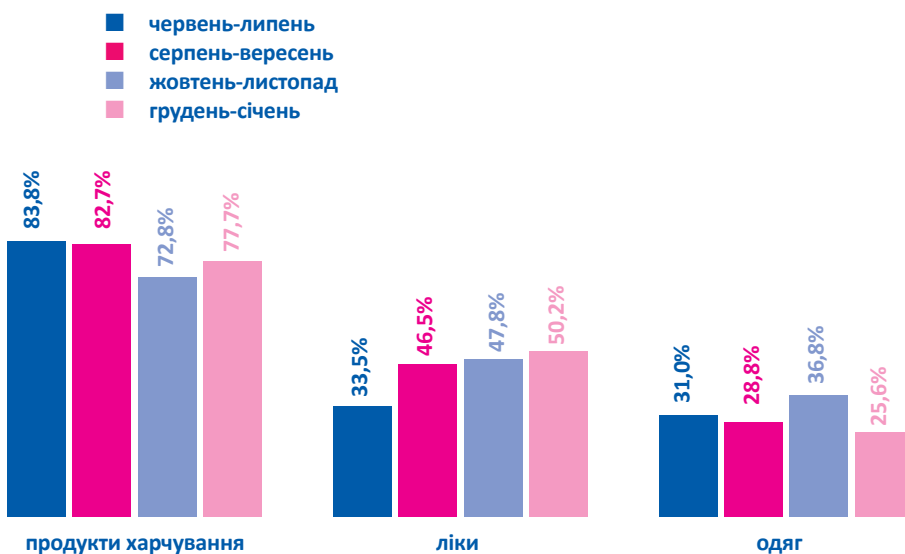
Загальні тенденції у причинах перетину за віком схожі на результати опитування за жовтень-листопад.

Найбільш поширені проблеми з документами були пов'язані з фізичною ідентифікацією, а також отриманням пенсійних карток та пенсійних виплат. Найпоширенішими відповідями у графі «Інше» були проблеми, пов'язані з паспортом (отримання ID картки; вклеювання фотографії в паспорті у віці 25 або 45 років тощо).

■ ТИПИ ПИТАНЬ СТОСОВНО ДОКУМЕНТІВ



■ ТОВАРИ, ЯКІ КУПУЮТЬ



5 ЧИННИКИ, ЩО ВИКЛИКАЮТЬ ЗАНЕПОКОЄННЯ ПІД ЧАС ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ

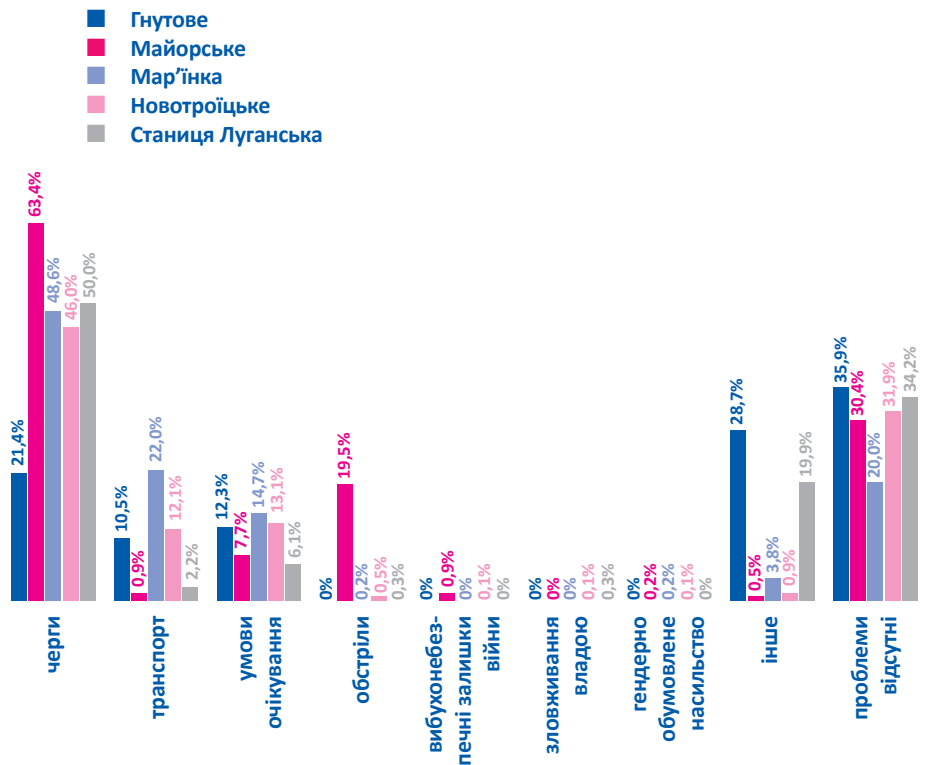
Довгі черги досі залишаються найбільшою проблемою⁶, хоча вони значно зменшилися на КПВВ «Майорське» та «Станиця Луганська» у порівнянні з жовтнем-листопадом (більше ніж на 15%). Аналогічно, більше людей зазначили відсутність проблем на цих двох блокпостах (більше ніж на 10%).

Водночас, кількість скарг у графі «Інше» значно збільшилася на КПВВ «Гнупове» (на 18%), та й досі залишається великою на КПВВ «Станиця Луганська». Більшість скарг у цій графі пов'язана з поганим станом доріг та мосту, а також необхідністю йти пішки на великі відстані.

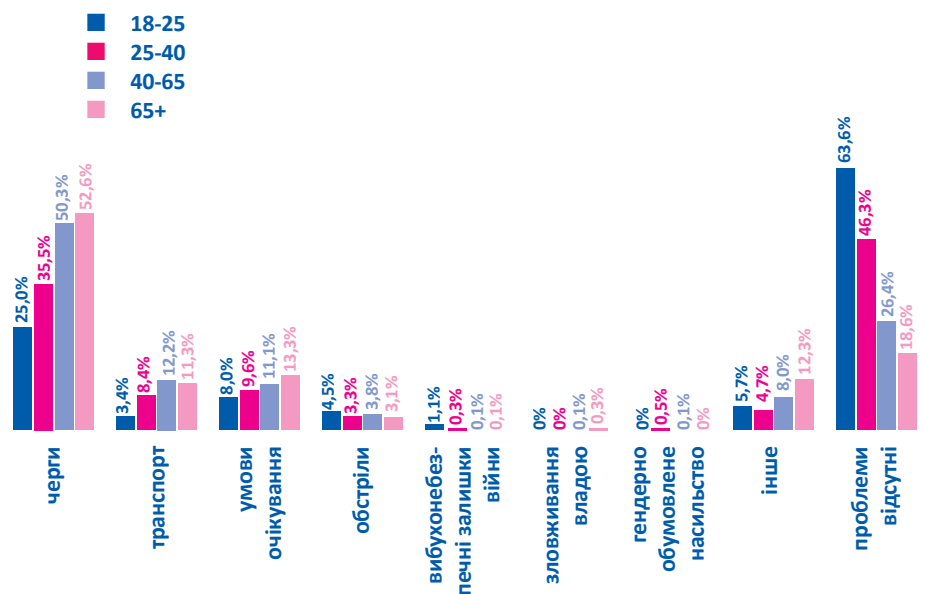
Загальний рівень проблем за віковими групами залишається майже без змін. Як було зазначено, перетин лінії зіткнення викликає більше проблем у людей похилого віку.

Неналежні умови очікування й досі залишаються однією з найбільших проблем на всіх етапах опитування, серед яких укриття становить найбільшу проблему. Крім того, значно більше респондентів у графі «Інше» зазначили слизькі дороги на КПВВ та холодну погоду на «Станиця Луганська» та «Гнуповому», доволі багато ідентичних скарг на «Майорському», що вказує на недостатнє обслуговування КПВВ за поганих погодних умов.

■ ЧИННИКИ ЗАНЕПОКОЄННЯ ПІД ЧАС ПЕРЕТИНУ



■ ЧИННИКИ ЗАНЕПОКОЄННЯ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ВІКУ



⁶ Респонденти могли вибрати кілька варіантів.

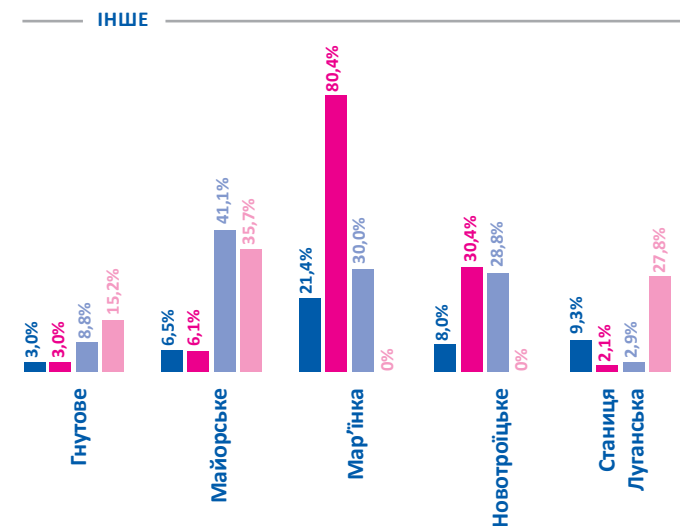
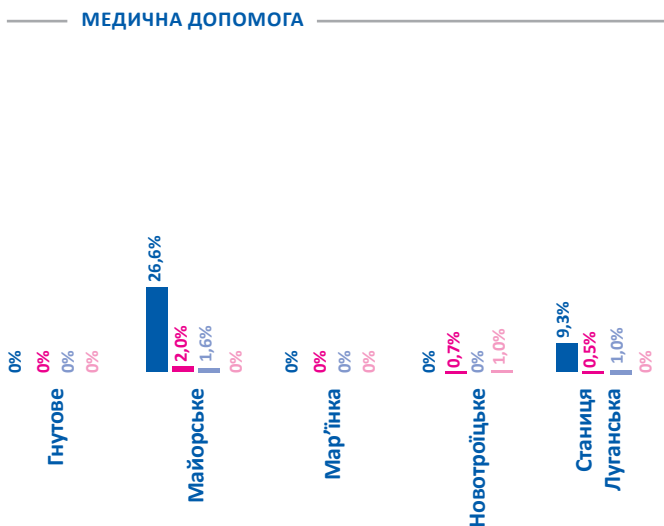
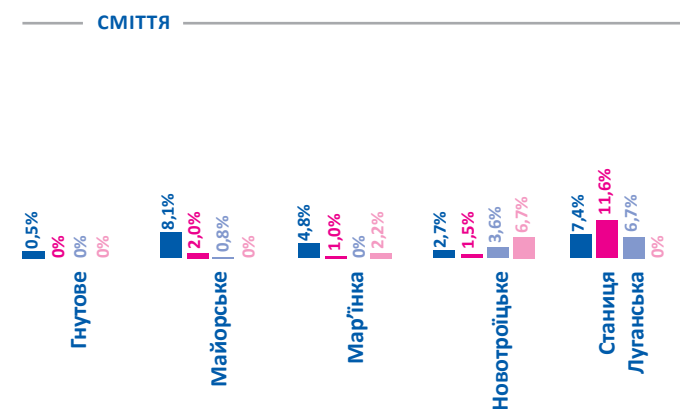
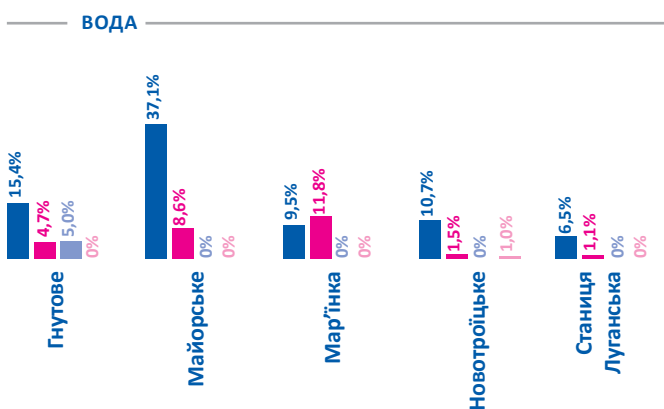
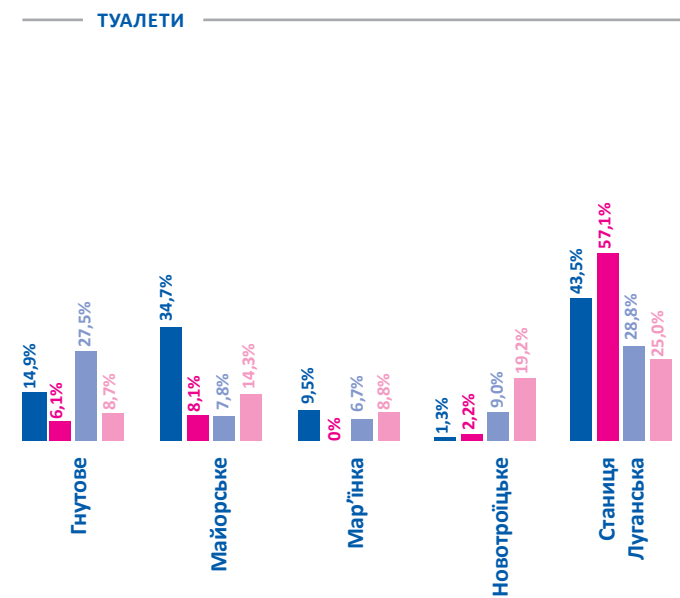
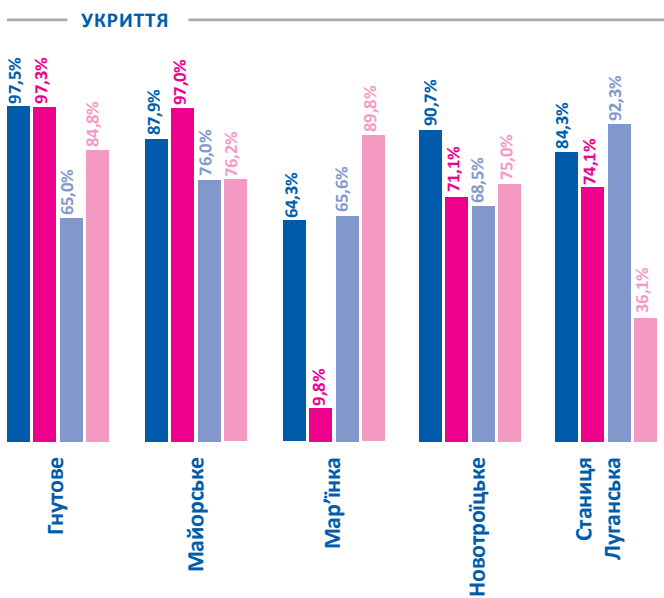
■ УМОВИ ОЧІКУВАННЯ

■ червень-липень

■ серпень-вересень

■ жовтень-листопад

■ грудень-січень



6 НЕМОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕТИНУ

4% респондентів згадали випадки неможливості перетнути лінію зіткнення впродовж останніх шести місяців. Як видно з опитування респондентів, проблеми, пов'язані з базою даних, залишаються найбільш поширеними причинами неможливості перетнути лінію зіткнення⁷.

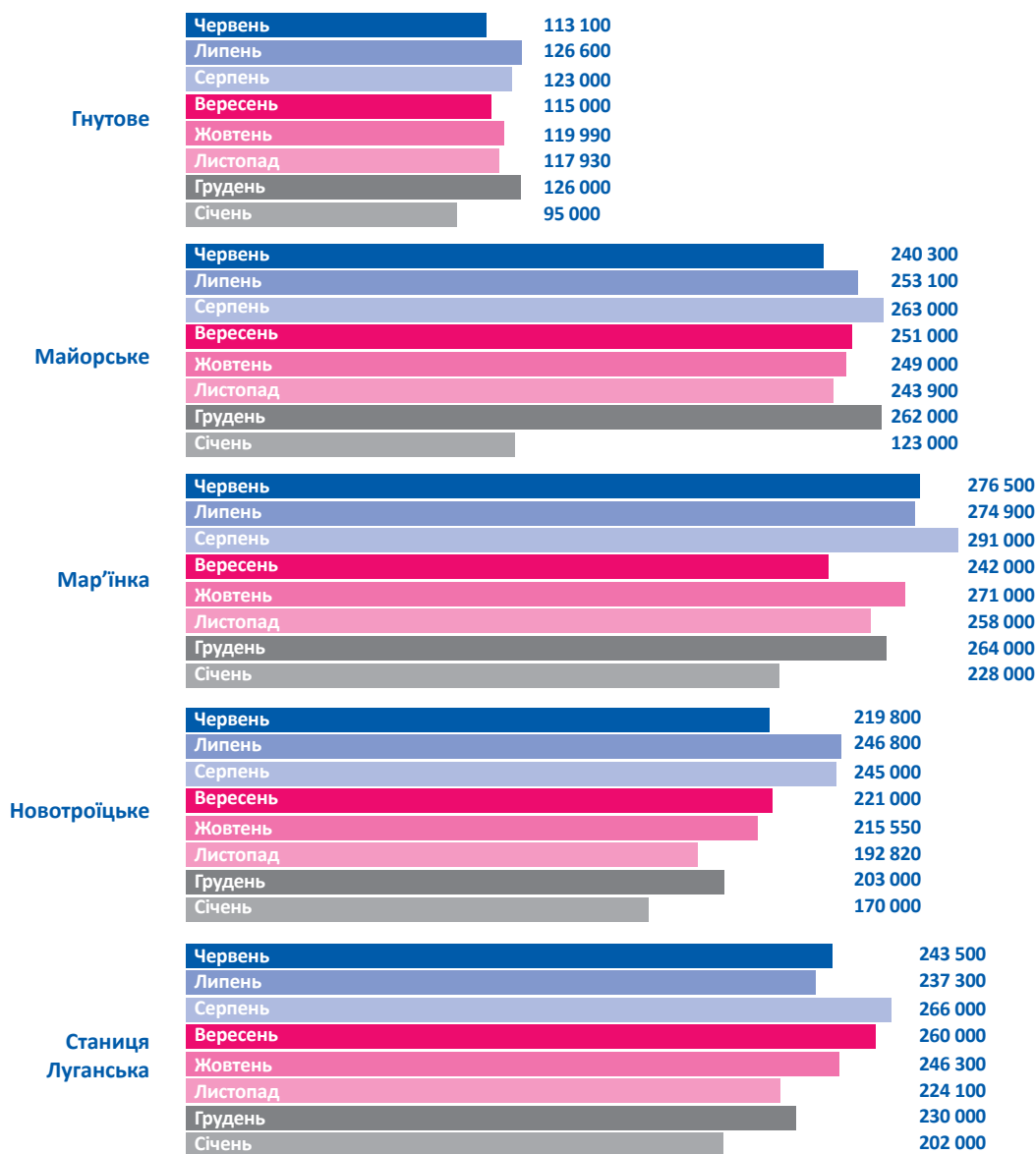
■ ПРИЧИНИ НЕМОЖЛИВОСТІ ПЕРЕТИНУ



⁷ Респонденти могли зазначити кілька причин.

ДОДАТОК. ПЕРЕТИН КПВВ ПРОТЯГОМ ЧЕРВНЯ 2017 - СІЧНЯ 2018 РОКУ⁸

■ КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕТИНІВ НА КОЖНОМУ КПВВ



■ КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕТИНІВ ЗА НАПРЯМКОМ

51,3%

Виїзд з НКУУТ



48,7%

В'їзд до НКУУТ

57,5%

Виїзд з НКУУТ



42,5%

В'їзд до НКУУТ

⁸ Статистика державної прикордонної служби – <http://dpsu.gov.ua/>.

